

Насильство в сім'ї – будь-які умисні дії фізичні, сексуальні, психологічні чи економічні, спрямування одного члена сім'ї по відношенню до іншого, якщо ці дії порушують конституційні права і свободи члена сім'ї як людини та громадянина і наносять йому моральну шкоду, шкоду його фізичному або психічному здоров'ю.

Існують різні шляхи подолання цієї проблеми.

Наприклад: це введення в Закон України „Про попередження насильства в сім'ї” нових статей, що стосуються посягання на життя та здоров'я людини, створювати додаткові комітети з прав охорони, реабілітаційні центри, поширити лінію довіри. Вести додаткові принципи сімецного права, які б визначали рівність чоловіка та жінки в особистих і майнових правах

Список використаної літератури:

1. Кадаффі М. Зелена книга.-К.,1992. с.37;
2. Сімейне право України./ За ред. О.В. Дзері с.34;
3. Ф. Енгельс.”Походження сім'ї, приватної власності та держави”.М.,с.64
5. Загальна декларація прав людини Ст.16, ч.3// Бюл. Законодав. І юр. Практики У.- 1997 № 5 с.22.

ОСПОРЮВАННЯ БАТЬКІВСТВА ТА МАТЕРИНСТВА

Доп. - Лобода О., Ю-53

Наук. кер. – ст. викл. Бордюк Ю.В.

Кожна людина з моменту її народження наділена правоздатністю і визнається суб'єктом права. Народження дитини в сім'ї є важливим правопороджуючим юридичним фактом, з настанням якого між подружжям і дитиною (дітьми) виникають конкретні суб'єктивні права й обов'язки. Такі суб'єктивні права та обов'язки називають батьківськими і з'являються вони тільки з появою у сім'ї особливого суб'єкта права – дитини (дітей). [7] Взаємні права та обов'язки батьків та дітей ґрунтуються на походженні дітей, засвідченому у встановленому законом порядку (ст.51 СК України).

Як зазначає Матвеев Г.К.: «юридичною підставою особисто-правових відносин між батьками та дітьми слугує кровне походження, засвідчене державним органом.» [6]

Актуальність статті полягає в тому, що у наш час дана тема набула дуже великого значення через відмову відповідальності за дітей їхніх батьків та поширення у суспільстві випадків оспорювання материнства та батьківства у судовому порядку.

Метою даної статті є дослідження проблеми оспорювання батьківства та материнства й ознайомлення осіб з правовими аспектами у вирішенні даного питання.

Об'єктом даного дослідження є правові аспекти, можливі шляхи вирішення проблеми оспорювання та встановлення батьківства (материнства) у судовому порядку, якщо батьки не перебувають у шлюбі, а батько (мати) заперечує своє батьківство (материнство). [1]

Над даною проблемою працювали такі вчені-юристи, як Борисова В.І., Гопанчук В.С., Дзера О.В., Жилінкова І.В., Індиченко В.С., Раловська З.В., Савченко А.А., Співак В.М., Чернюк Ю.В.

Згідно до ст.52 Сімейного кодексу України, народження дитини від батьків, які перебувають між собою у шлюбі, засвідчується записом про шлюб батьків. Факт наявності такого шлюбу завбачує презумпцію, відповідно до якої батьком дитини є чоловік матері. [3] Окремо врегульоване законодавством питання про запис батька, який помер до народження дитини. Якщо дитина народилася після смерті особи, яка перебувала з матір'ю новонародженого в шлюбі, у актовий запис і свідоцтво про народження померлий може бути записаний батьком дитини при умові, коли від дня його смерті до народження дитини минуло не більше 10 місяців (ст167 СК України).

20% дітей народжуються жінками, які не перебувають у шлюбі. [1] Тоді може виникати питання, хто є батьком дитини? Якщо батько і мати дитини не перебувають у зареєстрованому шлюбі і батько дитини відмовляється подати заяву про реєстрацію батьківства, має місце визнання батьківства в судовому порядку. Сімейний кодекс передбачає три групи

обставин, якими б було підтверджено батьківство. Це: спільне проживання і ведення спільного господарства матір'ю дитини та відповідачем до народження дитини, спільне виховання чи утримання ними дитини і докази, які з достовірністю підтверджують визнання відповідачем батьківства. Згідно із ч.2 ст.128 Сімейного кодексу підставою для визнання батьківства є будь-які відомості, що засвідчують походження дитини від певної особи, зібрані відповідно до Цивільно-процесуального кодексу України. Презумпція батьківства зумовлює виникнення у особи, яка була підставно записана батьком дитини, права оспорити цей запис.

За Чернюк Ю.В., оспорення батьківства – це процес заперечення особою, яка записана батьком дитини, факту її походження від нього, шляхом звернення до суду з позовом про виключення його імені як батька з актового запису про народження дитини. З цього випливає, що позовна вимога не може бути визначена як вимога «про оспорення батьківства».[4] Відповідно до ст.136 Сімейного кодексу оспорювання батьківства можливо тільки після реєстрації народження дитини і до досягнення нею повноліття, а у разі її смерті не допускається. Оспорити батьківство мають право: 1) особа, яка записана батьком дитини; 2) жінка, яка народила дитину у шлюбі щодо батьківства свого чоловіка. За ст.137 Сімейного кодексу України, спорювання батьківства також можливе із боку спадкоємців особи, яка була записана батьком дитини (у разі: подання цією особою ще за життя заяви до нотаріуса про невизнання свого батьківства; пред'явлення цією особою позову; якщо особа не знала, що записана батьком дитини із поважних причин).

У Сімейному кодексі збережено перелік осіб, які не мають право оспорювати своє батьківство: 1) особи, що дали згоду на запис себе батьком дитини, знаючи, що дитина походить від іншого чоловіка; 2) ті, що дали згоду на проведення репродуктивних медичних технологій (ч.5 ст.136 СК).

Предметом доказування у справах про Оспорення батьківства є відсутність кровного споріднення. [4]

Важливою новелою Сімейного кодексу України є те, що він передбачає можливість оспорення не лише батьківства, а й материнства. Закон встановлює два випадки оспорення материнства (ст.139 СК України):

- Своє материнство оспорує та жінка, яка записана матір'ю.
- Материнство жінки, яка записана матір'ю дитини, оспорує інша жінка, яка вважає себе матір'ю дитини.

При цьому у позові зазначаються одночасно дві вимоги:

- 1) про невизнання материнства жінки, яка записана матір'ю дитини;
- 2) про визнання свого материнства. [4]

У разі народження дитини в результаті імплантації зародку, зачатого подружжям, в організм іншої жінки, або зародка, зачатого чоловіком, який перебуває у шлюбі, та іншою жінкою, - в організм його дружини (ч.2,3 ст.123 СК) материнство оспорено бути не може. Не є перешкодою для оспорювання батьківства (материнства) стягнення аліментів на дитину. [1]

Для вимог про оспорення материнства жінкою, котра записана як матір дитини, позовної давності не встановлено, а для вимог жінки про визнання її материнства позовна давність становить один рік і її перебіг починається із дня, коли жінка дізналася або могла дізнатися, що є матір'ю дитини. [1]

В останній час набуває поширення експертиза, що зветься «Генна дактилоскопія», висновок якої на 100% дає ствердну відповідь, чи є дана особа батьком (матір'ю) дитини, чи ні. [2] А тому при внесенні змін та доповнень до Сімейного кодексу, законодавчо слід вирішити дуже важливе питання: чи варто вміщувати в Кодекс підстави встановлення батьківства в судовому порядку, чи не простіше у кожному спірному випадку покладатись на висновок «генної дактилоскопії».

З огляду на викладене можна зробити висновки, що забезпечення репродуктивних прав людей, та встановлення правового регулювання цих прав на сьогодні має досить суперечливий характер. Поза зоною законодавчого регулювання

залишаються багато питань, пов'язаних із захистом прав біологічних та генетичних батьків, забезпечення прав дитини, зокрема, знати своїх батьків тощо. Проте найбільш важливо, що правові прогалини у цій сфері наразі можуть заповнити лише норми моралі, застосування яких залежить від рівня розвитку цивільного суспільства в Україні.[5].

Список використаної літератури:

1. Гопанчук О.В., Дзера О.В., Індиченко В., Савченко А.А. - Сімейне право України; Навч.пос. - Авентурі,1997
 2. Сімейне право України: за ред. Борисової В.І. та Жилінкової І.В., -К.: Юрінком Інтер, 2006
 3. Співак В.М., Гопанчук В.С. - Законодавство України про шлюб та сім'ю: Київ, - Наукова думка, 1998
 4. Чернюк Ю.В., Раловська З.В. Сімейне законодавство України: Київ, 2006
- Михеева К «Правові аспекти визначення соціального батьківства та материнства», Юридична газета
5. Матвеев Г.К. Цит.праця.- с.139
 6. Сімейне право України/ За редакцією О.Дзери - с.120

ПРОБЛЕМА УСИНОВЛЕННЯ В СПРАВАХ ПРО УСИНОВЛЕННЯ (УДОЧЕРІННЯ) ІНОЗЕМНИМИ ГРОМАДЯНАМИ ДІТЕЙ, ЯКІ ПРОЖИВАЮТЬ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Доп. - Грицаєнко Ю.М., Ю-53
Наук. кер.- ст. викл. Бордюк Ю.В.

Перехід України до ринкової економіки зумовив глибокі зміни в сімейних відносинах, які потребують відповідного правового регулювання. Чинне сімейне законодавство, не завжди в змозі забезпечити належний рівень регулювання сімейних відносин.

Актуальність даної статті обумовлена необхідністю удосконалення судочинства в справах про усиновлення іноземними громадянами дітей, які проживають на території